

Карлос Руис Сафон

ПРИНЦЪТ НА МЪГЛАТА

София, 2013

Преводът е направен по изданието:

CARLOS RUIZ ZAFÓN
EL PRINCIPE DE LA NIEBLA
EDITORIAL PLANETA

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© **Carlos Ruiz Zafón**, 1993

© Светла Христова, превод, 2013
© Издателство „Изток-Запад“, 2013

ISBN 978-619-152-223-1

КАРЛОС РУИС
САФОН

ПРИНЦЪТ
НА МЪГЛАТА

Превод от испански
Светла Христова

На баща ми

Бележка на автора

Скъпи читателю,

„Принцът на мъглата“ беше първият публикуван от мен роман, който отбеляза началото на писателската ми кариера през 1992 г. Читателите, запознати с по-късните ми произведения като „Сянката на вятъра“ и „Играта на ангела“, може и да не знаят, че първите ми четири романа отначало бяха издадени с етикета „юношеска литература“. Макар че по принцип бяха предназначени за младежка аудитория, надявах се, че ще заинтригуват читатели от всички възрасти. При създаването на тези творби се опитвах да напиша такива романи, които самият аз с удоволствие бих прочел в детството си, но към които бих проявил интерес и на двайсет и три, четирийсет или осемдесет и три годишна възраст.

Години наред правата върху тези книги бяха блокирани от юридически спор, но сега те най-сетне могат да достигнат до читатели от цял свят. За щастие, след първоначалното си публикуване по-ранните ми произведения бяха приети благосклонно както от младите, така и от не особено младите читатели. Бих искал да вярвам, че разказваческото изкуство не познава възрастови ограничения, и се надявам, че читателите на зрелите ми творби ще бъдат изкушени да се потопят и в тези истории за вълшебство, загадки и приключения. А към всички нови читател-

ли се обръщам с надеждата, че тези книги ще им доставят наслада, когато започнат собственото си приключение в света на литературата.

На добър път!

Карлос Руис Сафон
декември 2009 г.

I глава

Макс нямаше да забрави лесно онова лято, в което – почти случайно – откри магията. Беше 1943 г. и ветровете на войната гласкаха неумолимо света към пропаст. В средата на юни, в деня, когато Макс навърши тринайсет години, баща му – часовникар, който посвещаваше свободното си време на разни изобретения – събра семейството в гостната и обяви, че това ще е последният им ден в дома, където бяха живели десетина години. Щяха да се преселят в къща в малко градче на брега на Атлантика – по-далече от големия град и от войната.

Решението беше окончателно: заминаваха на разсъмване на следващия ден. Дотогава трябваше да опаковат багажа си и да се подготвят за дългото пътуване до новия дом.

Семейството посрещна новината без особена изненада. Почти всички подозираха, че идеята да напуснат града в търсене на по-безопасно място за живеене се е въртяла от известно време в главата на добрия Максимилиан Карвър; единствено Макс не бе очаквал това. Тази вест се стовари върху него като побеснял локомотив, профучаващ през магазин за порцелан. Остана вцепенен от изумление, със зяпнала уста и празен поглед. По време на този кратък унес осъзна, че целият му свят – приятелите от училище, уличната компания, че и магазинчето за комикси на ъгъла – е на път да изчезне завинаги. Ей така, сякаш с магическа пръчица.

Докато останалите членове на семейството примирено се оттеглиха, за да си стегнат багажа, Макс само се взираше в баща си, без да помръдне от мястото си. Часовникарят коленичи пред сина си и сложи ръце

на раменете му. Погледът на момчето бе по-красно-речив от всякакви думи.

– Сега имаш чувството, че е настъпил краят на света, Макс, но ти обещавам, че мястото, където отивате, ще ти хареса. Ще си намериш нови приятели там, ще видиш.

– Заради войната ли е? – попита Макс. – Затова ли трябва да си тръгнем отгук?

Максимилиан Карвър прегърна сина си с усмивка, сетне извади от джоба на самото си някакъв лъскав предмет, окачен на верижка, и го сложи в ръцете му. Беше джобен часовник.

– Направих го за теб. Честит рожден ден, Макс!

Момчето отвори сребърния часовник. Часовете бяха отбелязани с луни, които растяха и намаляваха в ритъма на стрелките, образувани от лъчите на слънце, грейнало в центъра на циферблата. Върху капака с изящен шрифт бяха гравирани думите: „Машината на времето на Макс.“

В този ден някак неусетно, докато държеше бащиния подарък и гледаше как семейството му снове насам-натам с куфарите, Макс завинаги се прости с детството.

* * *

Нея нощ Макс не можа да мигне. Докато останалите спяха, той будуваше в боязливо очакване на утрото, когато трябваше да се сбогува окончателно с малката вселена, която си бе изградил с течение на годините. Часовете отлитаха, докато лежеше в тишината, зареял поглед в сините сенки, танцуващи по тавана на стаята му, сякаш можеше да зърне в тях оракул, който да предскаже какво го очаква занапред. Часовникът, който баща му бе направил за него, почиваше в ръката му. Засмените луни на циферблата проблясваха в нощния мрак. Може би в тях се криеше отговор на всички въпроси, които се таяха в душата му от предния следобед.

Най-сетне първите лъчи на зората огряха синия хоризонт. Макс скочи от леглото и се отправи към гостната. Максимилиан Карвър седеше в едно кресло, напълно обле-

чен, и четеше книга на светлината на газена лампа. Очевидно Макс не бе единственият, който бе прекарал безсънна нощ. Часовникарят му се усмихна и затвори книгата.

– Какво четеш? – попита момчето, сочейки дебелия том.

– Една книга за Коперник – отвърна баща му. – Знаеш ли кой е той?

– Е, нали ходя на училище.

Баща му имаше навика да му задава такива въпроси, сякаш Макс беше някой вчерашен хлапак.

– И какво всъщност знаеш за него? – настоя часовникарят.

– Открил е, че Земята се върти около Слънцето, а не обратното.

– Тъй. А знаеш ли какво следва от това?

– Проблеми – отвърна Макс.

Усмихнат, часовникарят му подаде дебелия том.

– Вземи, за теб е. Прочети я.

Момчето огледа тайнствения, подвързан с кожа том. Изглеждаше така, сякаш бе на хиляда години и подслоняваше духа на отколешен гений, заточен сред тези страници от някакво древно проклятие.

– Е – рече изведнъж баща му, – кой ще събуди сестрите ти?

Без да откъсва поглед от книгата, Макс поклати глава, за да покаже, че му отстъпва честта да измъкне петнайсетгодишната Алисия и осемгодишната Ирина от леглата им.

Баща му отиде да разбуди останалите, а Макс се настани в креслото, отвори внушителния том и зачете. Половин час по-късно цялото семейство прекрачи за последен път прага на този дом и се отпрати към новия си живот. Лятото бе започнало.

* * *

Макс бе прочел веднъж в една от книгите на баща си, че някои образи от детството се запечатват в албума на паметта като фотографии, като незабравими

сцени, към които човек винаги се връща, колкото и време да е изтекло оттогава. Смисълът на тези думи му се изясни, когато за пръв път видя морето. Бяха пътували с влака повече от пет часа, когато на излизане от един тъмен тунел пред погледите им внезапно се разля безкрайна шир от прозрачна светлина. Електриковото синьо на морето, искрящо под обедното слънце, се отпечата върху ретината на Макс като свръхестествено видение. Докато влакът се носеше по пътя си едва на няколко метра от брега, момчето подаде глава от прозореца и за пръв път усети върху кожата си вятъра, пропит с мирис на сол. Обърна се да погледне баща си, който го наблюдаваше от другия край на купето с тайнствена усмивка, кимайки в отговор на неизречения му въпрос. Тогава Макс си обеща, че независимо накъде пътуваха, независимо на коя гара щеше да спре влакът, от този ден насетне никога не би живял на място, от което да не вижда всяка сутрин тази ослепителна синя светлина, възнасяща се към небето като вълшебна пàра.

* * *

Докато синът му гледаше от перона след отдалечаващия се влак, Максимилиан Карвър остави за малко семейството си с куфарите пред канцеларията на началник-гарата, за да договори с някого от местните превозвачи разумна цена за пренасянето на багажа, хората и всичките им принадлежности до крайната цел на пътуването. Първото впечатление на Макс, съдейки по вида на гарата и най-близките къщи, чиито покриви надничаха плахо над околните дървета, бе, че е попаднал в макета на едно от онези миниатюрни градчета, които вървяха в комплект с електрическите влакчета; техните жители – ако имаха такива – рискуваха да паднат от някоя маса, стига да направеха няколко излишни крачки. Завладян от това хрумване, той тъкмо размишляваше над една интересна вариация на теорията на Коперник, когато гласът на майка му го изтръгна от вселенските му блянове.

– Е, синко, одобряваш ли новото място?

– Рано е да се каже – отвърна Макс. – Прилича на макет от витрина на магазин за играчки.

– Може би е точно такава – усмихна се майка му. Когато гледаше засмяното ѝ лице, Макс сякаш виждаше смътно копие на сестра си Ирина.

– Но по-добре не казвай това на баща си – продължи тя. – А, ето го и него.

Максимилиан Карвър се появи, придружен от двама яки превозвачи, чиито дрехи бяха изпъстрени с мазни петна, следи от сажди и други неизвестни вещества. И двамата имаха буйни мустаци и бяха нахлупили моряшки кепета, сякаш такава бе униформата на тяхната професия.

– Това са Робин и Филип – представи ги часовникарят. – Робин ще пренесе багажа, а Филип ще се погрижи за нас. Става ли?

Без да дочакат семейното одобрение, двамата здравеняци се отправиха към планината от денкове, грабнаха най-обемистия и го понесоха, сякаш бе лек като перце. Макс извади часовника си и загледа циферблата с ярките луни. Стрелките показваха два часа, а според стария гаров часовник беше дванайсет и половина.

– Часовникът на гарата изостава – промърмори момчето.

– Виждаш ли? – бодро възкликна баща му. – Дето се вика, още не сме пристигнали, а вече има работа за нас.

Майка му се усмихна едва-едва, както правеше винаги при типичните за съпруга ѝ изблици на искрящ оптимизъм, но Макс зърна в очите ѝ сянка от тъга и онова странно сияние, което още от детските му години го караше да вярва, че тя умее да долавя бъдещи събития, за които останалите изобщо не подозираха.

– Всичко ще е наред, мамо – каза той и едва отронила тези думи, се почувства глупаво.

Майка му го погали по бузата и му се усмихна.

– Разбира се, Макс. Всичко ще е наред.

В този миг момчето изведнъж усети, че някой го наблюдава. Обърна се бързо и видя голяма котка с тигрови шарки, която го гледаше втренчено през

решетките на един от прозорците на гарата, сякаш четеше мислите му. Котката примигна и с пъргавина, невъобразима за животно с такъв размер, само с един скок се озова до малката Ирина и отърка гръб в белите ѝ глезени. Сестрата на Макс коленичи, за да погали животното, което мяукаше тихо, а после го взе на ръце. Котката кротко се остави да я гушнат и нежно близна пръстите на момиченцето, което се усмихваше очаровано. С животното на ръце Ирина отиде до мястото, където я чакаше семейството.

– Едва сме пристигнали, а ти вече домъкна някаква гадина. Кой знае какви зарази носи – гнусливо отсече Алисия.

– Не е гадина, а изоставена котка! – отвърна Ирина. – Мамо?

– Ирина, още дори не сме се настанили – възрази майка ѝ.

Детето направи жална физиономия, а котката подкрепи молбата му с гальовно, изкусително мяукане.

– Може да я държим в градината. Моля те...

– Това е едно дебело, мръсно животно – настоя Алисия.

– Мамо, пак ли ще позволиш да стане на нейното?

Ирина прониза по-голямата си сестра със стоманен поглед, който вещаеше обявяване на война, ако тя не си затвореше устата. Алисия задържа погледа ѝ за няколко мига, после се обърна с гневна въздишка и тръгна към превозвачите, които тъкмо товареха багажа. Пътюм се размина с баща си, който забеляза пламналото ѝ от яд лице.

– Какво, караме ли се вече? – попита Максимилиан Карвър. – Това пък какво е?

– Виж я само, няма си никого на тоя свят. Не може ли да я вземем с нас? Ще живее в градината и аз ще се грижа за нея, обещавам – побърза да обясни Ирина.

Смаян, часовникарят изгледа котката, после вдигна очи към жена си.

– Не зная какво ще каже майка ти...

– А какво ще кажеш ти, Максимилиан Карвър? – отвърна жена му с усмивка, развеселена от дилемата, която бе прехвърлила на съпруга си.

– Е, ще трябва да я занесем на ветеринар и...

– Моля теее... – захленчи Ирина.

Родителите ѝ размениха съчастнически поглед.

– Защо пък не? – заключи Максимилиан Карвър, който нямаше никакво желание да започва лятото със семейни разправии. – Но ти ще се грижиш за животното. Обещавах ли?

Лицето на дъщеря му грейна, а зениците на котката се свиха, превръщайки се в две черни иглички върху сияйното злато на очите ѝ.

– Хайде, побързайте, багажът вече е натоварен! – подкани ги часовникарят.

Ирина се затича към камионетките с котката на ръце. Опряло глава на рамото на детето, създаването не откъсваше поглед от Макс. „Сякаш ни чакаше“, помисли си той.

– Тръгвай, Макс, не се помайвай – настоя баща му и се отпрати към камионетките, уловил жена си за ръка.

Момчето ги последва.

В този миг нещо го накара да се обърне и да погледне отново почернелия от времето циферблат на гаровия часовник. Разгледа го внимателно. Нещо в него не беше както трябва. Макс прекрасно си спомняше, че когато пристигнаха на гарата, часовникът показваше дванайсет и половина. Сега обаче стрелките му сочеха дванайсет без десет.

– Макс! – долетя гласът на баща му от камионетката. – Тръгваме!

– Идвам – промърмори Макс на себе си, приковал очи в циферблата.

Часовникът не беше повреден. Работеше си отлично, но с една особеност – стрелките му се движеха наобратно.

II глава

Новият дом на семейство Карвър се намираше в северния край на дълъг плаж, проснал се край морето като ивица от искрящо бял пясък, изпъстрен с малки островчета диворастящи треви, разрошвани от вятъра. Плажът бе продължение на градчето, съставено от малки дървени постройки на не повече от два етажа, боядисани предимно в приятни пастелни тонове. С градинките и спретнато подравнените си бели огради те подсилваха първоначалното впечатление на Макс, че е попаднал в градче от кукленски къщи. На път към дома минаха по главната улица и градския площад, докато Максимилиан Карвър им описваше прелестите на новото им местожителство с ентузиазма на екскурзовод.

Градчето бе тихо и спокойно, обгърнато от същото сияние, което бе запленило Макс, когато за пръв път зърна морето. Повечето жители се придвижваха с велосипеди или просто вървяха пеша. Улиците бяха чисти и едничкият шум, с изключение на ръмженето на някой мотор сегиз-тогиз, бе приглушеният морски прибой. Докато прекосяваха градчето, Макс прочете по лицата на останалите какви чувства будеше у тях мястото, където щяха да живеят занапред. Малката Ирина и нейният котешки съюзник сезираха в стройното шествие от улици и къщи с ведро любопитство, сякаш вече се чувстваха у дома си. Алисия, потънала в неразгадаеми размишления, като че бе на хиляди километри оттам и Макс за пореден път се убеди, че знае съвсем малко – или дори нищо – за по-голямата си сестра. Майка им разглеждаше градчето примирено, а от лицето ѝ не слизаше пресилената усмивка, с която прикри-

ваше безпокойството, обзело я по някаква неясна за Макс причина. И най-сетне, Максимилиан Карвър наблюдаваше победоносно новото си обиталище и току хвърляше погледи към домочадието си. Те на свой ред му отвърщаха с одобрителна усмивка – здравият разум им подсказваше, че всяка друга реакция би могла да разбие сърцето на добрия човек, убеден, че е довел семейството си в един нов рай.

При вида на притихналите, окъпани в светлина улички на Макс му се стори, че призракът на войната изглежда далечен и даже недействителен. Може би решението на баща му да се преместят тук бе проява на гениална прозорливост. Когато камионетките поеха по пътя към къщата на плажа, Макс вече бе забравил за гаровия часовник и за тревожното чувство, което новото другарче на Ирина отначало бе породило у него. Вдигна очи към хоризонта и като че ли съгледа черния, изтòчен силует на един кораб, понесъл се като мираж през мъглата, обгърнала океанската шир. Само след няколко секунди той вече бе изчезнал.

* * *

Новият им дом бе двуетажен и се издигаше на около петдесет метра от плажната линия сред скромна градинка с бяла ограда, която просто плачеше за освежаване на боята. Самата къща беше дървена и – с изключение на тъмния покрив – също беше боядисана в бяло. Изглеждаше в прилично състояние, като се имаше предвид близостта на морето и похабяващото въздействие на соления, влажен вятър, който я брулеше всекидневно.

Докато пътуваха натам, Максимилиан Карвър обясни на семейството си, че къщата била построена през 1924 г. за един виден лондонски хирург на име Ричард Флайшман и съпругата му Ева Грей като лятно жилище на морския бряг. Навремето хората от градчето намирали цялата работа за малко ексцентрична. Семейство Флайшман нямали деца, живеели уединено и явно предпочитали да странят от местните жители. При първото си посещение доктор Флайшман

ясно дал да се разбере, че държи всички строителни материали, както и самите работници да бъдат докарани направо от Лондон. Този каприз практически утроил цената на имота, но хирургът бил достатъчно заможен, за да си го позволи.

През цялата зима на 1923 г. местните наблюдавали до някъде подозрително неспирното сноване на работници и товарни камиони, докато скелетът на къщата в края на плажа се издигал ден след ден. Най-сетне, през пролетта на следващата година, бояджиите нанесли последния слой боя и няколко седмици по-късно двойката се настанила в крайбрежната къща, за да прекара лятото. Това жилище се оказало талисман, който щял да промени съдбата на двамата Флайшман. Съпругата на доктора, която според мъвата не можела да зачене вследствие на претърпяна преди време злополука, забременяла през първата си година в този дом. На 23 юни 1925 г., с вещата помощ на своя съпруг, Ева родила в къщата на плажа момче, което нарекли Джейкъб.

Детето било дар Божи, който променил нрава на мрачните и саможиви съпрузи. Семейство Флайшман скоро започнали да завързват приятелства сред местните жители и станали популярни и уважавани членове на общността през щастливите години в лятната къща – до трагедията, която ги сполетяла през 1932 г. В едно августовско утро малкият Джейкъб се удавил, докато си играл на плажа недалеч от дома.

В този ден цялата светлина и радост, които дългоочакваният син внесъл в живота на двойката, угаснали завинаги. През зимата на 1932 г. здравето на доктор Флайшман започнало прогресивно да се влошава и лекарите му скоро разбрали, че няма да доживее до следващото лято. Година след кончината му адвокатите на вдовицата обявили къщата за продажба. Известно време стояла празна и без купувач, забравена в края на плажа.

Максимилиан Карвър узнал за съществуването ѝ по чиста случайност. На връщане от едно пътуване, което предприел, за да закупи инструменти и части за работилницата си, часовникарят решил да пренощу-

ва в градчето. Докато вечерял в малкия местен хотел, завързал разговор със собственика и споделил отдавнашното си желание да живее в някое градче като това. Собственикът на хотела му казал за къщата и Максимилиан отложил връщането си, за да я разгледа на следващия ден. Докато пътувал към къщи, прехвърлял в главата си разни цифри и умувал над възможността да отвори часовникарски магазин в градчето. Осем месеца му били нужни, за да съобщи новината на семейството си, но в душата си отдавна бил взел решение.

* * *

Първият ден в къщата на плажа щеше да остане в паметта на Макс като любопитен сбор от необичайни образи. Като начало, веднага щом камионетките спряха пред дома и Робин и Филип започнаха да разтоварват багажа, Максимилиан Карвър незнайно как се спъна в някаква стара кофа, описа шеметна траектория и се приземи върху бялата ограда, събаряйки най-малко четири метра от нея. За щастие произшествието, посрещнато със сподавен смях от страна на фамилията, се размина без сериозни последици. Жертвата се сдоби само с една синина.

Двамата яки превозвачи пренесоха целия багаж до верандата и, смятайки мисията си за изпълнена, изчезнаха, като отстъпиха на семейството честта да качи куфарите по стълбите. Когато Максимилиан Карвър отвори тържествено входната врата, мирис на застояло излетя навън като призрак, който дълги години е бил затворен между стените на къщата. Вътре фини облаци прах се рееха в мъжделивата светлина, която се процеждаше през спуснатите жалузи.

– Мили Боже – измънка под сурдинка майката на Макс, преценявайки тоновете прахоляк, които трябваше да се почистват.

– Не е ли прекрасно? – побърза да възкликне Максимилиан Карвър. – Нали ви казвах!

Макс се спогледа примирено с Алисия, а малката им сестра зяпаше в захлас интериора. Преди някой да успее да каже каквото и да било, котката на Ирина скочи от ръцете ѝ и със силно мяукане припна по стълбите нагоре.

Миг по-късно баща им последва примера на котката и влезе в новото семейно жилище.

– Поне на някои им харесва – промърмори Алисия.

Първото нареждане на майка им бе да разтворят от край до край всички врати и прозорци, за да проветрят къщата. През следващите пет часа се заеха да направят обитаем новия си дом. С безукорната прецизност на специализиран отряд всеки член на семейството се захвана с конкретна задача. Алисия отговаряше за стаите и леглата. Въръжена с метличка от пера, Ирина събаряше цели замъци от прах, а Макс вървеше след нея и ги измиташе. Междувременно майка им разпределяше багажа, като си отбелязваше наум всички неща, които трябваше да се свършат в най-скоро време. А Максимилиан Карвър се нагърби с нелеката задача да накара водопровода, електрическата инсталация и останалите механични устройства на дома да заработят отново след години бездействие.

Накрая всички се събраха на верандата и седнаха на стъпалата пред новия си дом за заслужен отдых, загледани в морето, позлатено от падащата вечер.

– Стига толкова за днес – обяви Максимилиан Карвър, покрит от глава до пети със сажди и разни отпадъци със загадъчен произход.

– След две седмици труд къщата ще стане годна за живеене – добави жена му.

– В стаите на горния етаж има паяци – осведоми ги Алисия. – И то огромни.

– Паяци ли? Еха! – възкликна Ирина. – И как изглеждат?

– Изглеждат точно като теб – отвърна сестра ѝ.

– Моля ви, не се дърляйте – намеси се майка им, като потриваше носа си отстриани. – Макс ще ги убие.

– Няма защо да ги убива, трябва просто да ги събере и да ги пусне в градината – обади се часовникарят.

– Все на мен се падат героичните мисии – възропта Макс. – Не може ли изстреблението да почака до утре?

– Алисия? – умолително рече майка им.

– Няма да спя в стая, гъмжаща от паяци и Бог знае още какви гадини – твърдо заяви по-голямата ѝ дъщеря.

– Ама че си глезла – подразни я Ирина.

– Ти пък си чудовище! – не остана длъжна сестра ѝ.

– Макс, преди да е избухнала война, виж сметката на паяците – уморено рече Максимилиан Карвър.

– Да ги убия ли, или само малко да ги посплаша? Мога да им извия някой и друг крак... – предложи момчето.

– Макс! – прекъсна го майка му.

Макс веднага се размърда и влезе в къщата, решен да се разправи с предишните ѝ квартиранти. Докато се качваше по стълбите, от най-горното стъпало котката на Ирина го гледаше втренчено с искрящите си очи, без да мигне.

Момчето мина покрай котката, която сякаш охраняваше горния етаж като караул. Когато влезе в една от стаите, животното го последва.

* * *

Дървеният под поскърцваше тихо под краката му. Макс започна лова на паяци от стаите, които гледаха на югозапад. От прозорците се виждаха плажът и залязващото слънце. Той огледа внимателно пода в търсене на малките космати, бързоноги създания. След акцията за отстраняване на прахоляка бе що-годе чисто и на Макс му трябваша само няколко минути, за да локализира първия представител на семейство паяци. Грамаден паяк пълзеше решително от един тъгъл право към него като някой бандит, изпратен от своето племе, за да го накара да се откаже от намеренията си. Насекомото бе дълго около половин палец и имаше осем крачетата, а на черното му телце светлееше златисто петно.

Макс посегна да вземе една метла, подпряна на стената, и се приготви да катапултира създанието в отвъдния свят. „Ама че абсурдна работа“, помисли си той, държейки

предпазливо метлата като смъртоносно оръжие. Тъкмо се канеше да нанесе фаталния удар, когато котката на Ирина изведнъж се хвърли връз насекомото, раззинала челюст като миниатюрен лъв, налага го и задъвка енергично. Макс изпусна метлата и се вторачи смаян в котката, която на свой ред го изгледа злобно.

– Бива си го котенцето – прошепна той.

Животното погълна паяка и излезе от стаята, вероятно в търсене на роднини на аперитива. Момчето отиде до прозореца. Семейството му все още седеше на верандата. Алисия го погледна въпросително.

– На твое място не бих се тревожил, Алисия. Мисля, че приключихме с паяците.

– Ти все пак провери навсякъде – настоя Максимилиан Карвър.

Макс кимна и се отправи към стаите в задната част на къщата, които гледаха на североизток.

Чу мяукане наблизко и предположи, че друг паяк е паднал жертва на котката изстребител. Стаите в дъното бяха по-малки от тези в предната част. От единия прозорец се разкриваше изглед към малък заден двор с някаква постройка – вероятно склад за покъщнина или може би гараж. В средата на двора се издигаше могъщо дърво. Короната му стърчеше над капандурите на тавана и Макс реши, че навярно бе на повече от двеста години.

Оттатък двора, зад оградата, която опасваше къщата, се простираше тревяло поле, а на още стотина метра разстояние се виждаше неголяма площ, оградена със стена от белезникав камък. Буйна растителност бе превзела мястото, превръщайки го в малка джунгла, сред която стърчаха някакви фигури – човешки фигури. В падащия здрач Макс трябваше да напрегне очи, за да различи гледката. Това явно бе запусната градина. Градина със статуи. Момчето се вирише като хипнотизирано в странното видение на силуетите, пленени от гъсталака в заграждението, което напомняше малко селско гробище. Към него водеше голяма врата от копиевидни метални пръчки, завързани с верига. Над заострените им върхове Макс различи

герб, образуван от шестоълчна звезда. А отвъд градината със статуите тъмнееше гъста гора, която сякаш се простираше на площ от много километри.

– Откри ли нещо интересно? – разнесе се гласът на майка му зад гърба му, изтръгвайки го от унеса, в който го бе потопила чудноватата гледка. – Вече си мислехме, че паяците са ти видели сметката.

– Знаеше ли, че отзад, точно до гората, има градина със статуи? – Макс посочи към каменното заграждение и майка му надникна през прозореца.

– Вече е доста тъмно. Двамата с баща ти отиваме до града да купим нещо за вечеря, поне докато се снабдим с провизии утре. Вие оставете сами, така че наглеждай Ирина.

Макс кимна. Майка му го целуна леко по бузата и заслиза по стълбата. Той отново впери поглед в градината със статуите, чиито силуети бавно се разтваряха във вечерната мъгла. Бризът бе станал по-хладен. Момчето затвори прозореца и тръгна да провери прозорците в останалите стаи. Малката му сестричка го пресрещна в коридора.

– Големи ли бяха? – попита тя в захлас.

Макс се поколеба за миг.

– Паяците, Макс. Големи ли бяха?

– Колкото юмрук – тържествено отвърна той.

– Еха!

III глава

На следващия ден, малко преди изгрев слънце, Макс чу как някаква фигура, обгърната от нощната мъгла, шепне нещо в ухото му. Надигна се рязко, задъхан, а сърцето му биеше до пръсване. Беше сам в стаята. Образът от съня, онзи тъмен силует, шептящ в мрака, бе изчезнал за миг. Макс протегна ръка към нощното шкафче и запали лампата, която баща му бе поправил предния следобед.

През прозореца първите лъчи на деня светлееха над гората. Гъста мъгла пълзеше бавно над буренясалото поле, но на моменти бризът отваряше в нея пролуки, през които смътно се виждаха силуетите на статуите в градината. Макс взе джобния си часовник от нощното шкафче и го отвори. Засмените луни блестяха като пластинки от злато. Беше шест часа без няколко минути.

Облече се тихо и слезе крадешком по стълбата, внимавайки да не разбуди останалите. Отиде в кухнята, където остатъците от снощната вечеря все още стояха на дървената маса, и оттам излезе в задния двор. Студеният, влажен сутрешен въздух хапеше кожата му. Макс безшумно прекоси двора, мина през вратата на оградата, затвори я зад гърба си и пое през воалите на мъглата към градината със статуите.

* * *

Пътят дотам се оказа по-дълъг от очакваното. От прозореца на стаята му градината с каменната стена изглеждаше на стотина метра от къщата. Но докато вървеше през високите треви, Макс имаше чувство-

то, че е изминал повече от триста метра, когато решетестата врата на градината изведнъж изникна от мъглата.

Почернелите метални пръчки бяха опасани с ръждясала верига със стар катинар, обезцветен от времето. Притиснал лице към тях, Макс надникна вътре. С годините буренакът бе превзел всичко и сега мястото изглеждаше като запусната оранжерия. Личеше си, че никой не бе стъпвал тук от цяла вечност, а пазачът на градината, който и да е бил той, отдавна бе напуснал службата си.

Момчето се озърна наоколо и видя до градинската стена един камък, голям колкото ръката му. Вдигна го и заудря с него катинара, който свързваше двата края на веригата, докато накрая износеният обръч се отвори. Откачената верига се разлюля върху решетките като плитка от метална коса. Макс забута вратата с всички сили и усети как двете ѝ крила лениво поддават навътре. Когато пролуката между тях стана достатъчно широка, за да може да мине през нея, поспря да си почине за миг, после влезе в заграждението.

Веднага забеляза, че запустялата градина бе по-голяма, отколкото му се бе сторило отначало. При бегъл оглед можеше да се закълне, че в нея имаше дваисетина статуи, полускрити от шубраците. Пристъпи няколко крачки напред. Фигурите като че ли бяха разположени в концентрични кръгове и Макс за пръв път си даде сметка, че всички гледаха на запад. Явно образуваха ансамбъл, който напомняше циркова трупа. Докато вървеше между статуите, момчето различи сред тях звероукротител, гърбонос факир с тюрбан, жена-каучук, мощен атлет – цяла галерия от персонажи, избягали от призрачен цирк.

В центъра на градината се издигаше пиедестал с внушителна фигура – усмихнат клоун с щръкнали коси. Едната му ръка бе протегната, а юмрукът, облечен в несъразмерно голяма ръкавица, сякаш удряше невидим предмет във въздуха. В нозете му Макс забеляза каменна плоча, върху която май имаше някакво релефно изображение. Коленичи и отмахна плевелите, закриващи студената повърхност. Отдолу се показва голяма шестолъчна звезда, вписана в кръг.

Момчето позна символа – беше същият като онзи над копи-евидните пръчки на вратата.

Докато разглеждаше звездата, Макс осъзна, че статуите не бяха подредени в концентрични кръгове, както му се бе сторило отначало; тяхното разположение всъщност повтаряше формата на шестоълчката. Всяка от фигурите се издигаше в някоя от пресечните точки на линиите, които образуваха звездата. Той се изправи и се взря в призрачно-то зрелище. Обходи с поглед всяка от статуите, потънали сред стъблата на плевелите, които се полюшваха на вятъра. Накрая очите му се спряха отново върху големия клоун. Изведнъж го побиха тръпки и неволно отстъпи крачка назад: ръката на клоуна, която само преди секунди бе видял стисната в юмрук, сега бе разтворила длан в приканващ жест. Студеният сутрешен въздух опари гърлото на Макс и той усети бученето на пулса в слепоочията си.

Бавно, сякаш се боеше да не събуди статуите от вечния им сън, заотстъпва към вратата на градината, като се озърташе през рамо на всяка крачка. Когато излезе от заграждението, къщата на плажа му се стори твърде далече. Без да се двоуми, хукна да бяга, но този път не погледна назад, докато не стигна до оградата на задния двор. Едва тогава обърна очи към градината със статуите, но тя отново се бе скрила в мъглата.

* * *

Кухнята ухаеше на препечени филийки с масло. Алисия се взираше неохотно в закуската си, а малката Ирина тъкмо сипваше мляко за домашния си любимец в една чинийка, която котката изобщо не удостои с внимание. Макс наблюдаваше тази сцена, като си мислеше, че хранителните предпочитания на животното бяха доста по-различни, както се бе уверил предния ден. Взел чаша димящо кафе в ръце, Максимилиан Карвър гледаше семейството си с ликуващо изражение.

– Рано тази сутрин отидох на инспекция в гаража
– поде той с онзи загадъчен тон, който използваше

винаги, когато искаше другите да го попитат какво е открил.

Макс толкова добре познаваше похватите на часовникаря, че понякога се чудеше кой от двамата им е бащата и кой – синът.

– И какво намери там? – примирено попита той.

– Няма да повярваш! – отвърна баща му, въпреки че Макс си помисли, „да бе, как не“. – Два велосипеда.

Момчето повдигна вежди въпросително.

– Старички са, но ако им смажа малко веригите, ще фучат като ракети – обясни Максимилиан Карвър. – Но това не е всичко! Бас държа, че няма да познаете какво друго намерих в гаража!

– Мравояд – промърмори Ирина, която все още галеше четириногото си другарче.

Макар да бе едва осемгодишна, малката дъщеря на Карвър вече бе развила съкрушителни умения да подкопава бойния дух на баща си.

– Нищо подобно – отвърна часовникарят, видимо раздразнен. – Е, никой ли не се наема да отгатне?

Макс забеляза с крайчеца на окото си, че майка му наблюдава тази сцена, и тъй като никой не проявяваше интерес към детективските подвизи на съпруга ѝ, тя побърза да му се притече на помощ.

– Албум с фотографии? – предположи Андреа Карвър с най-сладкото си гласче.

– Топло, топло – отвърна часовникарят, окуражен отново. – Макс?

Майка му го изглежда косо. Макс кимна.

– Знам ли... Може би дневник?

– Не. Алисия?

– Предавам се – каза Алисия равнодушно.

– Много добре. Пригответе се – започна Максимилиан Карвър. – Намерих прожектор. Кинопрожектор. И кутия, пълна с филми.

– Какви филми? – обади се Ирина, откъсвайки поглед от котката си за пръв път от четвърт час насам.

Баща ѝ сви рамене.

– Нямам представа. Просто филми. Не е ли страхотно? Ще си имаме домашно кино!

– Ще имаме, ако прожекторът работи – рече Алисия.

– Благодаря за насърчението, дъще, но нека ти припомним, че баща ти си изкарва хляба, като поправя повредени машини.

Андреа Карвър сложи ръце на раменете на мъжа си.

– Радвам се да чуя това, господин Карвър – каза тя, – защото някой ще трябва да проведе сериозен разговор с бойлера в мазето.

– Остави това на мен – отвърна часовникарят, ставайки от масата.

Алисия последва примера му.

– Хей, госпожице – спря я майка ѝ, – първо закуската! Не си я докоснала.

– Не съм гладна.

– Аз ще я изям – предложи Ирина.

Андреа Карвър решително отхвърли тази възможност.

– Страх я е да не надебелее – заядливо прошепна Ирина на котката си.

– Не мога да ям с тази твар, която размахва опашка и ръси косми навсякъде – сопна се Алисия.

Ирина и котката я изгледаха презрително.

– Ама че лигла – заяви по-малката сестра и излезе в задния двор заедно с животното.

– Защо винаги я оставяш да прави каквото си иска? Когато бях на нейните години, ме държеше много по-изкъсо – възропта Алисия.

– Пак ли ще обсъждаме това? – спокойно отвърна Андреа Карвър.

– Не аз започнах първа – каза по-голямата ѝ дъщеря.

– Много добре. Съжалявам. – Майката помилва леко дългата коса на Алисия, която наклони глава, за да избегне помирителния жест. – Но най-напред закуси. Моля те.

В този миг под краката им се разнесе метален грохот. Тримата се спогледаха.

– Баща ви в действие – промърмори Андреа Карвър, допивайки кафето си.

Алисия механично задържа една препечена филийка, докато Макс се опитваше да прогони от мислите си протегнатата ръка и изцъклените очи на клоуна, който се хилеше в мъглата сред градината със статуите.

IV глава

Велосипедите, които Максимилиан Карвър бе избавил от заточението им в малкия гараж, се оказаха в по-добро състояние, отколкото Макс бе очаквал. Всъщност изглеждаха така, сякаш едва ли някога са били използвани. Въроръжен с две парчета велур и специална течност за почистване на метали, с която майка му винаги беше запасена, Макс откри, че под слоя мръсотия и плесен и двата велосипеда бяха лъскави, кажи-речи като нови. С помощта на баща си той смаза веригите и зъбчатите колела и напомпа гумите.

– По някое време може да се наложи да сменим вътрешните гуми – обясни Максимилиан Карвър, – но засега ще караме някак и с тези.

Единият велосипед беше по-малък от другия и докато ги почистваше, Макс не можеше да избие от главата си мисълта за предишните им собственици. Запита се дали доктор Флайшман не ги бе купил преди години с надеждата да се разхожда с Джейкб по крайбрежния път. Максимилиан Карвър забеляза сянка от вина в погледа на сина си.

– Сигурен съм, че старият доктор щеше да се радва, че ти ще използваш това колело.

– Аз пък не съм толкова сигурен – промърмори Макс.
– Защо са ги оставили тук?

– Лошите спомени и бездруго те преследват навсякъде, не е нужно да ги взимаш със себе си – отвърна баща му. – Предполагам, че вече не е имало кой да ги кара. Хайде, качвай се, време е да ги изпробваме.

Макс нагласи височината на седалката си, като същевременно провери спирачния маркуч.

– Няма да е зле да смажем още малко спирачките

Карлос – предложи той.

Р. Сафон – Същото си мислех и аз – съгласи се часовникарят и веднага пристъпи към действие. – Слушай,

Макс...

– Да, татко?

– Не си слагай на сърце тая работа с колелата, а? Съдбата на онова нещастно семейство няма нищо общо с нас. Май не биваше да ви разказвам историята им – добави баща му с угрижено изражение.

– Не е важно. – Макс отново затегна спирачките. – Сега вече е идеално.

– Тръгвай тогава!

– Ти няма ли да дойдеш? – попита Макс.

– Следобед, ако още имаш кураж да се състезаваш с мен, ще ти покажа къде зимуват раците. Но в единайсет имам среща в града с един човек на име Фред. Той ще ми отдаде под наем помещение за магазина ми. Трябва да мисля за бизнеса.

Максимилиан Карвър събра инструментите си и се зае да си чисти ръцете с парче велур. Макс наблюдаваше баща си и се чудеше какъв ли е бил на неговата възраст. Роднините все повтаряха, че двамата много си приличат, но те разправяха също така, че Ирина била досущ като Андреа Карвър. Това бе просто една от дивотиите, които разни баби, лели и куп непоносими братовчеди, които се изтърсваха на Коледа, повтаряха година след година като кудкудякащи квачки.

– Нещо пак си се размечтал – отбеляза Максимилиан Карвър с усмивка.

– Знаеше ли, че до гората зад къщата има градина със статуи? – внезапно попита Макс и сам се изненада, че е задал такъв въпрос.

– Сигурно има много неща наоколо, които още не сме видели. Гаражът е претъпкан с разни кутии, а тази сутрин открих, че мазето прилича на музей. Ако продадем всички вехтории в тази къща на някой антиквар, дори няма да се наложи да отварям магазин; ще си живеем от печалбата.

Максимилиан Карвър изгледа сина си въпросително.

– Слушай, ако не вземеш най-сетне да изпробваш това колело, то пак ще се покрие с мръсотия и ще се превърне във вкаменелост.

– Вече се е превърнало – отвърна Макс, като натисна педала на велосипеда, който Джейкъб Флайшман едва ли някога бе карал.

Момчето се понесе към града по крайбрежния път, подминавайки дълга редица от къщи, подобни на новото жилище на семейство Карвър. Пътят водеше право към малкия залив, където беше пристанището на рибарите. Край старите докове бяха закотвени само четири-пет лодки, предимно малки дървени ладии, не по-дълги от четири метра, които местните рибари използваха, за да хвърлят старите си мрежи на стотина метра от брега.

Макс ловко се промуши с колелото през лабиринта от лодки, изтеглени за поправка върху доковете, и камарите дървени щайги на местния рибен пазар. Сетне пое по вълнолома, извит около пристанището като полумесец, без да откъсва поглед от неголемия фар в края му. Когато стигна там, остави велосипеда подпрян недалече от фара и седна да си почине върху един от големите камъни от другата страна на вълнолома, разядени от атаките на вълните. Оттам можеше да съзерцава океана, простиращ се пред него като равнина от ослепителна светлина, която се разтваряше в безкрая.

Бе седял така едва няколко минути, когато видя друг велосипед да се задава по кея. Колоездачът – високо, стройно момче на шестнайсет-седемнайсет години, както прецени Макс – спря при фара и остави колелото си до неговото. После бавно отметна гъстата коса от лицето си и отиде до мястото, където почиваше Макс.

– Здравсти. Ти май си от семейството, което се настани в къщата в края на плажа?

Макс кимна.

– Казвам се Макс.

Момчето му подаде ръка. Лицето му бе силно загоряло от слънцето, а зелените очи гледаха пронизващо.

– Роланд. Добре дошъл в град Скука.

Карлос

Макс стисна ръката му с усмивка.

Р. Сафон

– Как е къщата? Харесва ли ви? – попита момчето.

– Мненията са разделени. Баща ми е очарован от нея, но останалите от семейството виждаме нещата по друг начин.

– Запознах се с баща ти преди няколко месеца, когато дойде в града – каза Роланд. – Видя ми се забавен тип. Часовникар е, нали?

Макс кимна.

– Забавен е, да... понякога. Друг път му хрумват разни шури идеи, като например това да се преместим тук.

– Защо се преместихте?

– Заради войната. Баща ми смята, че в тия времена не е удачно да се живее в големия град. Вероятно има право.

– Войната – повтори Роланд, свеждайки очи. – Мен ще ме призват в армията през септември.

Макс не знаеше какво да каже. Другото момче забеляза мълчанието му и се усмихна.

– Е, новината си има и добри страни – рече. – Това може да се окаже последното ми лято тук.

Макс плахо му върна усмивката, като си мислеше, че след няколко години, ако войната не бе свършила, щяха да призват и него. Дори в такъв ослепително слънчев ден невидимият призрак на войната забулваше бъдещето в мрак.

– Предполагам, че още не си разгледал градчето – каза Роланд.

Макс потвърди.

– Добре, новако. Мятай се на колелото. Започваме туристическата обиколка.

* * *

Макс трябваше да полага усилия, за да не изостава от водача си. Едва бяха изминали около двеста метра от края на вълнолома, когато почувства как първите капки пот се стичат по челото и хълбоците му. Роланд се обърна и го изгледа с лукава усмивка.